

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030

STRATEGICKÁ ČASŤ

Hlavní autori:

Mgr. Barbora Lukáčová

Mgr. Martin Hakel, BA

Ing. Matúš Krnčok

Ing. Katarína Hroboňová

Martina Gruyová, MA

Spolupracovali:

doc. Mgr. art. Svetlana Waradzinová - oddelenie kultúry BSK

Ing. Tatiana Mikušová - Slovenský Dom Centrope

František Stano - Krajskej organizácie cestovného ruchu BRT

STRATEGICKÁ ČASŤ Konceptie rozvoja cestovného ruchu BSK do roku 2030 navrhuje strategické riešenia pre rozvoj cestovného ruchu v kraji v štyroch prioritných oblastiach, ktorými sú: Udržateľný cestovný ruch, Destinačný manažment, Destinačný marketing a Synergie politík regionálneho rozvoja.

Štruktúra strategickje časti dokumentu (schematicky znázornená na strane 4) začína víziou, ktorá komplexne opisuje, akým smerom by sa mal Bratislavský kraj v oblasti cestovného ruchu rozvíjať do roku 2030. **Vízia** vychádzajúca z analytickej časti dokumentu odráža oblasti cestovného ruchu, ktoré je potrebné výrazne posilniť na úrovni regiónu v najbližších rokoch.

Bratislavský samosprávny kraj ako región, v ktorom aktéri cestovného ruchu spolupracujú a vzájomne sa podporujú pri rozvoji udržateľného cestovného ruchu, využívajúc prírodné, kultúrne a historické bohatstvo regiónu s efektívne zacieleným marketingom na lokálne špecifiká a jedinečnosť jednotlivých mikroregiónov na území kraja.

Z vízie vychádza 5 princípov. Princípy slúžia ako zásady, na ktorých by mali byť založené všetky produkty cestovného ruchu.

Princípom unikátnosti poukazuje na využívanie jedinečnej hodnoty (USP – unique selling proposition) územia v rámci regiónu ako marketingovej stratégie. Rozvoj regiónu v tomto prípade vychádza z lokálnych daností územia, čím dokáže efektívne a udržateľným spôsobom vytvárať a rozvíjať produkty cestovného ruchu. Využívanie potenciálu tiež napomáha k unikátnemu budovaniu značky daného mikroregiónu v území.

Princíp inovatívnosti je naviazaný na efektívnu spoluprácu medzi aktérmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu, ktorý spolu vytvárajú funkčný a inovačný ekosystém schopný čeliť výzvam a príležitostiam vyvstávajúcich z územia. Tento ekosystém je posilňovaný technologickými prvkami ako napríklad IKT technológie, SMART riešenia, digitalizácia ale aj na iné nástroje ktoré podporujú zážitkovosť, autenticnosť a v neposlednom rade udržateľnosť produktov cestovného ruchu.

Princíp spolupráce definujeme ako spoluprácu lokálnych a regionálnych aktérov (verejná správa, súkromný sektor, neziskový sektor, občania a pod.) pri budovaní a rozvoji cestovného ruchu. Subjekty, ktoré sa aktívne podieľajú na rozvoji cestovného ruchu, majú pozitívny vplyv na efektívne nastavovanie smerovania cestovného ruchu. Participatívne politiky vedia lepšie zohľadniť potreby a danosti územia.

Princíp udržateľnosti zahŕňa environmentálnu, sociálnu a ekonomickú udržateľnosť. Cieľom udržateľného turizmu je uspokojiť návštevníka, poskytnúť zmysluplný zážitok a zároveň dvíhať povedomie o udržateľných témach. Všetky aktivity v oblasti cestovného ruchu musia byť v súlade s trvalo udržateľným rozvojom.

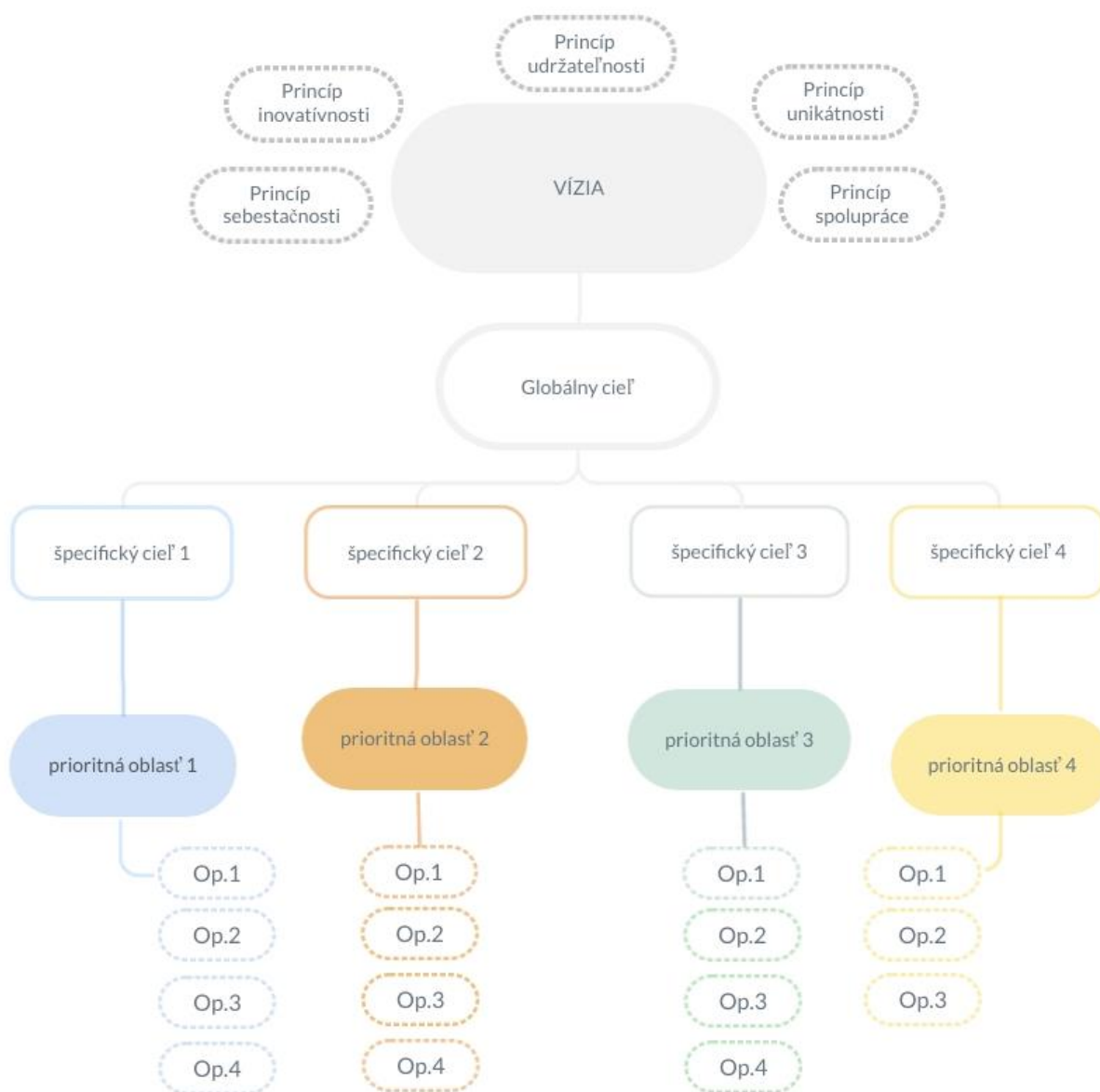
- **Environmentálna** udržateľnosť v rámci cestovného ruchu poukazuje na potrebu kontinuálneho znižovania environmentálneho zaťaženia/znižovania uhlíkovej stopy pri tvorbe a rozvoji turistickej infraštruktúry a produktov cestovného ruchu.
- **Sociálna** udržateľnosť prispieva k rozvoju spoločnosti, ktorá je inkluzívna, spravodlivá, rozmanitá, prepojená a demokratická. Regionálne politiky musia reflektovať princíp sociálnej udržateľnosti inkluzívnym prístupom ku všetkým skupinám obyvateľstva. Sociálna udržateľnosť v cestovnom ruchu taktiež poukazuje na potrebu rešpektovania sociálno-kultúrnej autenticity lokálnych komunit.

- **Ekonomická** udržateľnosť v cestovnom ruchu zaručuje premyslené a dlhodobé aktivity, z ktorých prosperujú rôznorodí aktéri vrátane lokálnych komúnít.

Princíp sebestačnosti definuje potrebu regiónu upriamiť sa na domáci cestovný ruch ako hlavný zdroj turizmu. Sebestačnosť je reflexiou na pretrvávajúcu zdravotnú a bezpečnostnú situáciu ohľadom pandémie COVID-19, ktorá obmedzila príviv zahraničných turistov a negatívne zasiahla odvetvie cestovného ruchu. Princíp nezamedzuje dôležitosť zahraničného trhu, ale upriamuje pozornosť na význam domáceho trhu pre udržateľnosť a odolnosť cestovného ruchu.

Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja kraja bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný **globálny cieľ**: *Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu vychádzajúci z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BSK na roky 2021-2027.*

Na rozdiel od všeobecného globálneho cieľa, **špecifické ciele** (definované na strane 5) konkretizujú výzvy a želaný stav cestového ruchu po naplnení daného cieľa. Špecifické ciele spoločne naplňajú globálny cieľ.

Prioritné oblasti	Opatrenia	Okruhy aktivít
<p>Prioritná oblasť 1: Udržateľný cestovný ruch</p> <p>Špecifický cieľ: Zlepšenie podmienok pre rozvoj a rozšírenie ponuky udržateľného cestovného ruchu pomocou budovania základnej a doplnkovej infraštruktúry s dôrazom na šetrné zaobchádzanie s prírodným a kultúrnym bohatstvom kraja.</p>	Opatrenie 1.1 : Rozvoj poznávacieho turizmu	Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúrno- historického turizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj ekoturizmu a geoturizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj (vinárskeho, vinohradníckeho a gastronomického) kulinárskeho turizmu
	Opatrenie 1.2. : Rozvoj odpočinkového turizmu	Vytváranie podmienok pre rozvoj prírodného, vidieckeho turizmu a agroturizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj ponuky zameranej na oddych a zábavu v mestskom prostredí
		Vytváranie podmienok pre lepšie využitie vodných plôch na rekreáciu
	Opatrenie 1.3: Rozvoj aktívneho turizmu	Vytváranie podmienok pre rozvoj cykloturizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj vodného turizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj pešieho turizmu
		Vytváranie podmienok pre rozvoj iných športov
	Opatrenie 1.4: Rozvoj MICE turizmu	Rozvoj infraštruktúry a podpora služieb v oblasti MICE turizmu
		Podpora podujatí podporujúcich zvýšenie počtu a predĺženie pobytu návštevníkov
		Podpora podujatí posilňujúcich kľúčové značky destinácie
	<p>Prioritná oblasť 2: Destinačný manažment</p> <p>Špecifický cieľ: Zlepšenie koordinácie medzi organizáciami podieľajúcimi sa na rozvoji cestového ruchu v Bratislavskom kraji s cieľom zvýšiť efektivitu vykonávaných aktivít a zaručiť kontinuálny rozvoj Bratislavského kraja ako atraktívnej destinácie.</p>	Opatrenie 2.1: Posilnenie systému destinačného manažmentu
Podpora pre vytváranie vhodného podnikateľského prostredia v oblasti cestovného ruchu		
Vytváranie vhodného legislatívneho prostredia pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu		
Opatrenie 2.2: Efektívna a koordinovaná spolupráca organizácií roztvíjajúcich destináciu		Vymedzenie pôsobnosti jednotlivých organizácií rozvíjajúcich destináciu, spoločné plánovanie a realizácia vybraných aktivít
		Skvalitnenie zberu a vyhodnocovania dát s dopadom na lokálnu ekonomiku
		Podpora sieťovania na lokálnej, regionálnej nadregionálnej a cezhraničnej úrovni

	Opatrenie 2.3: Rozvoj tematických ciest a turistických destinácií ako nástroj rozvoja cestovného ruchu	Koordinovaný a komplexný rozvoj tematických ciest a turistických destinácií kraja
<p>Prioritná oblasť 3: Destinačný marketing</p> <p>Špecifický cieľ: Zabezpečenie zacielenej marketingovej podpory pre produkty cestovného ruchu, ktoré majú význam pre rozvoj kraja.</p>	Opatrenie 3.1 : Podpora a rozvoj inovatívnej ponuky produktov cestovného ruchu	Modernizácia aktuálnej ponuky cestovného ruchu Podpora tvorby udržateľných produktov cestovného ruchu s dôrazom na zážitok
	Opatrenie 3.2 : Podpora kvality služieb	Modernizácia a skvalitňovanie služieb TIK
		Zabezpečenie nástrojov zvyšovania kvality u poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu
	Opatrenie 3.3: Marketingová podpora	Podpora rozvoja nástrojov online marketingu
		Podpora rozvoja lokálnych produktov a systematické budovanie značiek mikroregiónov
		Zriadenie efektívneho systému distribúcie propagačných materiálov
	Opatrenie 3.4: Propagácia regiónu ako turistickej destinácie na domácom a zahraničnom trhu	Podpora propagácie filmového turizmu
Podpora propagácie zdravotného turizmu		
Propagácia regiónu ako turistickej destinácie na domácom a zahraničnom trhu		
<p>Prioritná oblasť 4: Synergia politík regionálneho rozvoja</p> <p>Špecifický cieľ: Synergia oblastí regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a vytvárajú si tak vhodné podmienky na ďalší rozvoj.</p>	Opatrenie 4.1: Zvyšovanie kvality vzdelávania v cestovnom ruchu	Zvyšovanie kvality vzdelávania
	Opatrenie 4.2: Zefektívnenie mobility pre účely cestovného ruchu	Zefektívnenie mobility pre účely cestovného ruchu
	Opatrenie 4.3: Zosúladenie ochrany životného prostredia s rozvojom cestovnému ruchu	Zosúladenie ochrany životného prostredia s rozvojom cestovnému ruchu

Kľúčové výkonnostné ukazovatele:

1. Priemerná dĺžka prenocovania návštevníkov BSK
2. Počet domácich návštevníkov v ubytovacích zariadeniach na území BSK
3. Počet zahraničných návštevníkov v ubytovacích zariadeniach na území BSK
4. Podiel návštevníkov v jednotlivých okresoch BSK
5. Výška tržieb cestovného ruchu v BSK

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie podmienok pre rozvoj a rozšírenie ponuky, udržateľného cestovného ruchu pomocou budovania základnej a doplnkovej infraštruktúry s dôrazom na šetrné zaobchádzanie s prírodným a kultúrnym bohatstvom kraja.

Prioritná oblasť 1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu

Rozvoj poznávacieho turizmu

Rozvoj odpočinkového turizmu

Rozvoj aktívneho turizmu

Rozvoj MICE turizmu

Opatrenie 1.1 : Rozvoj poznávacieho turizmu

Východiská

Kultúrny a historický turizmus

- Majoritné zastúpenie ponuky kultúrno-historických produktov na území Bratislavy (2022 národných kultúrnych pamiatok, z toho 72% na území mesta Bratislava), avšak veľa z nich je v zlom technickom stave
- Na území BSK sa nachádzajú:
 - národné kultúrne inštitúcie: Slovenské národné divadlo, Slovenská národná galéria, Slovenská filharmónia a Slovenské národné múzeum
 - významné mestské a lokálne kultúrne inštitúcie
 - historické pamiatky a pamätihodnosti rôznych architektonických slohov
 - sakrálne pamiatky a vyhľadávané pútnické miesta z rôznych historických období
 - pamiatka zapísaná v zozname UNESCO - Rímsky vojenský tábor Gerulata v Rusovciach
 - židovské kultúrne dedičstvo v podobe synagóg, cintorínov, pamätníkov a múzeí
 - staroveké hradiská a mocenské centrá z čias Keltov, Rímskej ríše aj Veľkej Moravy
 - zachovaný obranný systém z medzivojnového obdobia v podobe vojenských bunkrov
 - zachované pozostatky Železnej opony ako aj pamätné miesta obetí
- Nízke povedomie o kultúrno-historických produktoch mimo územia mesta Bratislavy

Geoturizmus

- Geopark Malé Karpaty bol prijatý do národnej Siete geoparkov SR, čo prináša potenciál rozvoja územia z hľadiska prírodných špecifik, ľudovej kultúry a identity územia
- BSK je územie disponujúce rôznorodým typom geotopov a zároveň je známe históriou baníkov a huncokárov
- Záchytné body rozvoja: huncokári (nemeckí drevorubači na území Malých Karpát), kameňolom v Pezinku, Sandberg (zaznamenaných je viac ako 300 druhov skamenených živočíchov a rastlín), jaskyne (v Plaveckom krasi na území Malých Karpát, sa nachádza približne 150 krasových útvarov) a banícke štôlnie
- Perspektíva nového produktu cezhraničnej spolupráce

Ekoturizmus

- Bratislava patrí k najzelenším katastrálnym územiám v Európe
- Chránené krajinné oblasti na území BSK tvoria 47 834 ha - 23 % rozlohy kraja (CHKO Malé Karpaty, CHKO Záhorie a CHKO Dunajské luhy)
- Mestské lesy ako významné rekreačné územie
- Konceptcia budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK na obdobie 2018-2025 ako strategický dokument pre rozvoj destinácie v oblasti ekoturizmu
- Ekocentrum Čunovo ako ukázkový projekt v oblasti EVVO na území BSK

Vinársky turizmus a gastroturizmus

- Pestovanie odrôd vína s dvetisíc ročnou tradíciou (napr. Veltlínske zelené, Rizling vlašský, Rizling rýnsky, Dievčie hrozno, Tramín červený, Frankovka modrá, Svätovavrinecké, Cabernet Sauvignon a pod.) a novošľachtence Devín a Dunaj, vyšľachtené na území Bratislavského kraja
- Malokarpatská vinohradnícka oblasť je najstaršia vinohradnícka oblasť v Strednej Európe, má dobré meno na trhu a sústreďuje kvalitných producentov s medzinárodnými oceneniami
- Na území kraja bolo v roku 2021 registrovaných 306 vinárov
- Jedinečná krajinná tvorba vinogradov situovaná pod pohorím Malých Karpát a kultúra v oblasti vinohradníctva sú jedinečnými charakteristikami regiónu

- Sieť profesijných združení (Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska, Cech vinohradníkov a vinárov Slovenska) a propagačných združení (Združenie Malokarpatská vínná cesta a Chuť Malých Karpát)
- Tradičné gastronomické špeciality podľa mikroregiónov ako lákadlo pre gastronomický turizmus – napr. (modranské) frkacule, (dubovské) scískanice, (čatajské) praclíky, bratislavské rožky, stupavská kapusta, lokše, alebo husacie či kačacie hody a pod.
- Rôznorodosť tradičných kuchýň - Židovská, Prešporská, Záhorácka, Podunajská, Malokarpatská a Rakúsko-uhorská kuchyňa

Prioritná oblasť 1	Rozvoj udržateľného cestovného ruchu
Opatrenie 1.1	Rozvoj poznávacieho turizmu
Popis opatrenia	Poznávací turizmus sa zameriava na aktivity, ktoré sú spojené s poznávaním územia Bratislavského kraja, či už v oblasti prírodného alebo kultúrneho bohatstva. Cieľom je rozvoj územia udržateľným spôsobom v súlade so životným prostredím a v spolupráci s lokálnymi aktérmi. Kultúrno-historické dedičstvo ako aj prírodné dedičstvo v podobe ekoturizmu a geoturizmu a v neposlednom rade vinárska a gastronomická tradícia patria medzi kľúčové charakteristické črty kraja.
Aktivity	<p><u>Kultúrno-historický turizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → podpora tvorby kultúrno-historických produktov na menej frekventovaných miestach BSK → prepájanie kultúrno-historických produktov (napr. podujatie situovať v kultúrno-historickej pamiatke a pod.) → obnova kultúrno-historických pamiatok na území BSK → využívanie kultúrno-historických pamiatok pre rozvoj cestovného ruchu – inovatívne využitie priestorov (vytváranie pridanej hodnoty) → podpora nehmotného kultúrno-historického dedičstva – podpora folklóru, tradičných lokálnych produktov a remeselníctva, tradícií, a pod. (napr. zapojením sa do Medzinárodnej keramickej cesty alebo vytvorenie Cesty architekta Dušana Jurkoviča a pod.) <p><u>Ekoturizmus a geoturizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → rozvoj Geoparku Malé Karpaty pomocou budovania turistickej infraštruktúry (napr. vyhliadky, odpočívadlá, náučné chodníky, školy v prírode /ekocentrách a pod.) → podpora obnovy a sprístupnenia banských diel napr. štôlní a jaskýň → podpora obnovy a zachovania dedičstva spojeného s historickou komunitou huncokárov na území Malých Karpát → podpora budovania nových enviro-vzdelávacích a osvetových zariadení a rozvoj existujúcich vrátane vytvárania spoločných cezhraničných vzdelávacích programov s príslušnými chránenými územiami na území Maďarska a Rakúska v súlade s Konceptiou budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK → podpora budovania turistickej infraštruktúry so zameraním na spoznávanie okolitej prírody (napr. domčeky na strome, sauna v prírode, vyhliadkové veže, pozorovňa zvierat a pod.) → zvyšovanie osvedy o prírodných špecifikách a environmentálnych problémoch regiónu (napr. náučné interaktívne chodníky, edukačné programy v prírode so sprievodcom a pod.)

	<p>→ podpora zážitkových aktivit – pozorovanie vtáctva a iných zvierat, prírodných procesov, pozorovanie hviezd, poznávanie húb a pod.</p> <p><u>Vinársky a gastronomický turizmus</u></p> <p>→ podpora podujatí naviazaných na vinársky a gastronomický turizmus</p> <p>→ podpora tvorby a predaja lokálnych produktov v oblasti vinohradníctva, vinárstva, gastronómie (napr. tvorba ponukových balíkov, budovanie regionálnych značiek, zlepšovanie dostupnosti pomocou udržateľnej mobility a pod.)</p> <p>→ vytvorenie pravidiel/kódex spolupráce vinárov a vinohradníkov s inými aktérmi a odberateľmi ich produktov v kraji</p> <p>→ podpora poskytovania produktov a zážitkových produktov v oblasti vinohradníctva (obhliadky vinohradov a vínnych pivníc, zber viniča, ochutnávky vín a pod.)</p> <p>→ podpora sieťovania lokálnych producentov (vinohradníkov, vinárov, husacinárov a pod.) za účelom odovzdávania nehmotného dedičstva</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet obnovených a zrekonštruovaných kultúrnych pamiatok/NKP • počet novovybudovaných ekocentier • počet vybudovanej infraštruktúry podporujúcej vinársky a gastronomický turizmus
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Kultúrne inštitúcie a zariadenia • Lokálni producenti – napr. vinári, vinohradníci, husacinári a pod. • Profesionálne združenia – Zväz vinohradníkov a vinárov Slovenska, Cech vinohradníkov a vinárov Slovenska • Iní poskytovatelia služieb – napr. organizácie EVVO
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 1.2: Rozvoj odpočinkového turizmu

Východiská

Prírodný, vidiecky turizmus a agroturizmus

- Vidiek tvorí významnú časť kraja – 59% ľudí mimo mesta Bratislavy žije vo vidieckych oblastiach a 44% pôdy na území BSK je poľnohospodárskej
- Veľa podnikov na území BSK je zameraných na prvovýrobu, avšak ponuka služieb agroturizmu je slabá
- Významné agroprodukty na území BSK: jablká, špargľa, levanduľa, víno, pivo, husacina, kapusta, včely, hríby a pod.
- Potenciál pokračovať v kultúrnej tradícii vo výrobe keramiky, modrotlačie, v čipkárstve, výšivkárstve a pod.
- Okolo Bratislavy sa nachádza približne 18 jazdeckých areálov (rančov), orientovaných na chov a výcvik koní, športové a rekreačné jazdenie
- V BSK sa nachádza len 1 oficiálna hipotrasa (Sv. Jur - Malé Karpaty - Pezinok - Rozálka), hoci charakter poľnohospodárskej krajiny a mierna nadmorská výška Malých Karpát ponúkajú ideálne podmienky pre rozvoj hipoturistiky
- Potenciál rozvíjať tému včelárstva a apiturizmu na území BSK - napr. Včelársky skanzen v Kráľovej pri Senci
- Na území stojí najväčší potočný mlyn na Slovensku a jeden z najväčších v Strednej Európe, ktorý má zachovanú funkčnú mlynsku technológiu - Schaubmarov mlyn
- Približne 100 rybárskych revírov na území BSK vytvára príležitosť rozvíjať športový aj rekreačný rybolov

Oddych a zábava v mestskom prostredí

- Bratislava ako miesto kultúrneho vyžitia v národných kultúrnych inštitúciách, mestských a župných divadlách a mestských galériách, ako aj iných verejných a neverejných kultúrnych zariadeniach
- Kultúrne a kreatívne centrá ako Nová Cvernovka, KU.BA - Kultúrna Bratislava alebo A4 - priestor súčasnej kultúry ponúkajú široký výber multižánrových aktivít
- V BSK sa konajú hudobné a tanečné festivaly s medzinárodným charakterom, divadelné slávnosti, a rôzne pouličné festivaly (streetfood festivaly, knižné burzy, salóny a festivaly piva, vína a pod.)
- Možnosť adrenalínových atrakcií v meste v podobe zoskokov z mostov, adrenalínových plavieb či prechádzok vo výškach
- Priamo v meste sa nachádza mestská pláž s rôznorodou ponukou aktivít – Tyršák, ako aj promenáda popri rieke Dunaj
- Bratislava ponúka pestrý nočný život s centrom diania v historickom Starom Meste, širokú ponuku pivovarov a pivární s lokálnou ponukou piva a tančiarní
- Možnosti pravidelných a tematických prehliadok mesta ako aj Staromestský, hradný, alebo panoramatický okruh vláčikom Prešporáčikom
- BSK ponúka možnosti pre rozvoj náučných mestských hier, únikových hier a geocachingu
- Zoologická záhrada v BSK je zaradená medzi najväčšie na Slovensku
- V BSK sa nachádzajú 4 najväčšie nákupné centrá na Slovensku, ktoré sú miestom oddychu pre mnohých domácich ako aj zahraničných návštevníkov

Rekreácia pri vode

- Na území BSK sú výborné podmienky pre pobyt pri vode a pre rozvoj vodných športov vďaka počtu, rozlohe a rozmanitosti druhov vodných plôch (bývalé štrkoviská, rieky a ich ramená, vodné nádrže, rybníky), dĺžky a mohutnosti tokov a vhodných klimatických podmienok, týmto podmienkam však celkom nezodpovedá ich súčasný stav pre rekreačné a voľnočasové využitie

- Oficiálne plochy na území BSK určené na kúpanie podľa ÚVZ SR: Zlaté piesky, Slnčné jazera, Vajnorské jazero, Ivanka pri Dunaji, Kuchajda, Rusovce-Candell, Čunovo, Veľký Draždiak, Nové Košariská, Hlboké jazero, Malé Leváre (Rudava), Plavecký Štvrtok

Prioritná oblasť 1	Rozvoj udržateľného cestovného ruchu
Opatrenie 1.2	Rozvoj odpočinkového turizmu
Popis opatrenia	Odpočinkový turizmus označuje formy turizmu pri ktorých návštevníci vyhľadávajú primárne odpočinok a oddych. Ide najmä o prírodný, vidiecky turizmus a agroturizmus, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Špecifiká týchto foriem turizmu sa líšia v jednotlivých regiónoch zahrňujúc mestské aj vidiecke prostredie s rozmanitou ponukou aktivít a služieb. Mestské prostredie a vodné plochy sú taktiež vyhľadávané za účelom oddychu a rekreácie.
Aktivity	<p><u>Prírodný, vidiecky a agroturizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → identifikácia turistických príležitostí a lokálnych daností → podpora rozvoja a skvalitňovania agroturistických zariadení a ich doplnkovej infraštruktúry (napr. farmy, ranče, vinárstva, vínne pivnice a pod.) → podpora vytvárania nových produktov a služieb vo vidieckych oblastiach → podpora zveľaďovania verejných priestranstiev na vidieku → podpora remeselnéno-umeleckých produktov (napr. keramika, modrotlač, tkáčstvo a pod.) → podpora pri rozvoji hipoturizmu (napr. jazda na koni, jazda v koči a pod.) a apiturizmu (napr. apituristický pobyt, apiterapia, ochutnávky medu, včelársky skanzen a pod.) <p><u>Oddych a zábava v mestskom prostredí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → úprava a zveľaďovanie verejných mestských priestorov a priestranstiev – vrátane modernizácie a revitalizácie NKP a iných budov, námestí, parkov a iných verejných priestranstiev pre trávenie voľného času → mapovanie a analýza verejného priestoru miest → podpora tvorby atraktívnych produktov cestovného ruchu v meste (napr. mestské náučné hry a únikové hry, geocaching , rozvoj ZOO a pod.) <p><u>Rekreácia pri vode</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → identifikácia vodných plôch a ich využiteľnosť na území BSK → podpora revitalizácie kúpalísk a budovania doplnkovej infraštruktúry (napr. prezliekarne, sprchy, úprava okolia a pod.) → podpora skvalitňovania služieb pri vode (napr. požičovňa športovej výbavy a iných doplnkov určených na zábavu)
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet novovytvorených turistických produktov a služieb na vidieku • počet analýz zameraných na mapovanie verejného priestoru • počet vodných plôch so zmodernizovanou/skvalitnenou infraštruktúrou
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie

	<ul style="list-style-type: none"> • Lokálni producenti – napr. remeselníci, vinohradníci, vinári, ovocinári, keramikári a hrnčiari, poľnohospodári a pod. • Iní poskytovatelia služieb – napr. jazdecké kluby, ubytovacie zariadenia požičovne športovej výbavy, vodáci a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 1.3 : Rozvoj aktívneho turizmu

Východiská

Cykloturizmus

- V BSK bolo k 31.12. 2020 vyznačených 1135 km cykloturistických trás a 11 hlavných dopravných cyklistických trás - najpopulárnejšími sú Petržalská hrádza a oblasť Malé Karpaty
- Cez BSK prechádzajú dve medzinárodné trasy – Eurovelo 13 a Eurovelo 6, avšak s pretrvávajúcim problémom majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov na trase Eurovelo 13
- Cyklotrasy sa nachádzajú prevažne v lesnom prostredí, pričom v zastavanom území sú vo veľkej miere vedené po existujúcich frekventovaných komunikáciách označených cyklopruhmi alebo cyklokoridormi
- Slabé prepojenie cykloturistických trás na významné ciele cestovného ruchu, terminály integrovanej hromadnej prepravy, stanice a vlakové zastávky
- V BSK rastie záujem o cykloturizmus, v území však absentuje doplnková vybavenosť pre cyklistické komunikácie (napr. odpočívadlá, servisné stojany a nabíjačky na e-bajky a pod.), informačný servis a ponuka služieb pre cykloturistov
- V BSK sa nachádzajú viaceré areály na tréovanie zručností horskej cyklistiky (napr. bikeparky, pumptrackové dráhy, zjazdové trate a pod.)
- Cykloturizmus na území BSK je podporovaný aj formou železničnej dopravy – vlak Záhoráčik

Vodný turizmus

- Veľký potenciál kraja v oblasti vodného turizmu (rieky Dunaj, Malý Dunaj, Morava), chýba však základná infraštruktúra (kempingové zariadenia alebo iné formy ubytovania, táboriská, služby v blízkosti kempov, parkoviská, občerstvenie a pod.)
- Rastúci záujem o vodný turizmus: Morava: 1800 – 2500 turistov v sezóne; Dunaj: 2100 – 2800 turistov v sezóne; Malý Dunaj: 700 – 900 turistov v sezóne (len časť MČ Vrakúňa-Zálesie), Karloveské rameno vhodné na tréovanie kajakovania
- Nevhodné prístupy do vody (potreba zlepšenia prístupov do vody, úpravy brehov a dna)
- Slabá osвета a propagácia rieky Dunaj, ktorého výsledkom je nízka miera využívania
- Aktívni poskytovatelia služieb vodného turizmu, avšak s nedostatočným materiálno-technickým vybavením – kajaky, člny, rafty, a iné
- Potenciál prepájania vodného a cykloturizmu do budúcnosti vzbudzuje potrebu budovania základnej infraštruktúry

Peší turizmus

- Spolu je v BSK 128 peších trás, ktoré majú 1 102 km, 41 oficiálnych náučných turistických chodníkov, a približne 40 turistických klubov
- Oblíbené turistické oblasti nachádzajúce sa na Štefánikovej magistrále – vysoká koncentrácia turistov v týchto oblastiach zaťažuje životné prostredie a vytvára potrebu distribúcie turistov na viaceré výletné miesta
- Nutnosťou pravidelnej údržby a obnovy turistických chodníkov a budovania doplnkovou infraštruktúrou– altánky, smetné koše, informačné tabule a pod.

Iné športy

- Na území BSK sa nachádza infraštruktúra a priestory na rekreačné vykonávanie kolektívnych a individuálnych športov rôzneho druhu
- Na území sa nachádzajú:
 - 3 golfové rezorty, pričom Black & White Golf Resort Bratislava v Bernolákove je najväčší na Slovensku;
 - približne 5 jachtingových klubov a zväzov;
 - športové letiská v Dubovej a v Kráľovej pri Senci;

- najväčšia lezecká stena na Slovensku – Lezecká stena K2, ako vonkajšie skalolezecké útvary;
- areál vodných športov Čunovo s medzinárodným významom;
- Wakelake Zlaté Piesky, kde sa každoročne konajú aj Majstrovstvá Slovenska vo Wakeboarde a Wakeskate;
- veľkoplošné kryté ihriská, jumping arény a iné zábavné centrá pre deti a mládež;
- mestská športová infraštruktúra na tréning zručností – skateboarding, cyklistika, in-line korčuľovanie a iné (napr. U- rampy, bikeparky, a pod).

Prioritná oblasť 1	Rozvoj udržateľného cestovného ruchu
Opatrenie 1.3	Rozvoj aktívneho turizmu
Popis opatrenia	Aktívny turizmus v kontexte Bratislavského kraja sa zameriava na vodný turizmus, cykloturizmus a peší turizmus. Je to aktívna forma turizmu, ktorá má v kraji veľký potenciál vďaka prírodným predispozíciám územia. Hlavným cieľom v tejto oblasti je budovanie základnej infraštruktúry pre rozvoj aktívnych foriem turizmu a siet'ovanie aktérov s cieľom podpory komplexných produktov cestovného ruchu.
Aktivity	<p><u>Vytváranie podmienok pre rozvoj cykloturizmu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → zabezpečenie dostupnosti významných turistických a rekreačných cieľov v BSK pomocou budovania základnej cykloturistickej infraštruktúry → budovanie a obnova doplnkovej cykloinfraštruktúry – napr. odpočívadlá, cyklostojany, nabíjacie stanice na e-bicykle, servisné a mapové stojany, bike parky a pod. → pravidelná údržba cyklotrás a MTB trás → podpora budovania lokálnych okruhov (pumptrackov, zjazdových tratí) v mestskom a prírodnom prostredí → zavedenie výpožičného systému bicyklov na území kraja mimo mesta Bratislava <p><u>Vytváranie podmienok pre rozvoj vodného turizmu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → podpora budovania infraštruktúry prepájajúcej cyklo a vodný turizmus → skvalitňovanie infraštruktúry pre motorové a nemotorové plavidlá, modernizácia prístavísk a súvisiacej infraštruktúry → budovanie a obnova nástupných a výstupných miest na vodných tokoch → úprava brehov a dna vodných tokov a zlepšovanie prístupu k vode → podpora budovania kempov a táborísk, vrátane sociálnych zariadení, mobiliáru a inej doplnkovej infraštruktúry → budovanie parkovísk a odstavných miest pre karavany → podpora zvyšovania kapacít plavidiel a uskladňovacích kapacít → vytvorenie a obnova značenia na vodných tokoch <p><u>Vytváranie podmienok pre rozvoj pešieho turizmu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → budovanie a revitalizácia turistických a náučných chodníkov → budovanie a revitalizácia doplnkovej turistickej infraštruktúry (altánky, ohniská, vyhliadky, ubytovacie domčeky v korunách stromov, útulne a prístrešky na prespatie, a pod.) → podpora pri rozvoji peších a poznávacích mestských okruhov <p><u>Iné športy</u></p>

	<p>→ budovanie infraštruktúry zameranej na rozvoj kolektívnych športov a zabezpečenie vhodných podmienok pre rozvoj športu v prírode</p> <p>→ modernizácia a rozvoj športových areálov v rámci priestranstiev škôl a školských zariadení určených pre verejnosť</p> <p>→ rozvoj mestskej športovo-rekreačnej infraštruktúry</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet km novovybudovaných cykloturistických trás • počet zavedených výpožičných systémov bicyklov v spolupráci s podnikateľským subjektom na úrovni kraja • počet novovybudovanej alebo zmodernizovanej doplnkovej infraštruktúry v súlade s Katalógom drobnej turistickej infraštruktúry v Bratislavskom kraji pre oblasť pešieho turizmu • počet novovybudovanej alebo zmodernizovanej doplnkovej infraštruktúry v súlade s Katalógom drobnej turistickej infraštruktúry v Bratislavskom kraji pre oblasť vodného turizmu • počet novovybudovaných alebo zmodernizovaných športových areálov určených pre verejnosť
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. vodácke kluby, turistické kluby a cyklokluby a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 1.4: Rozvoj MICE turizmu

Východiská

MICE turizmus

- Výhodná poloha mesta Bratislava ležiaca na hlavných dopravných koridoroch (60 km od Viedne, 161 km od Budapešti a 290 km od Prahy) s potenciálom pritiahnúť zahraničných návštevníkov z okolitých krajín
- Na území BSK sa nachádza Letisko M. R. Štefánika (BTS), ktoré je najväčším letiskom na Slovensku (cca 2 milióny cestujúcich ročne)
- Bratislava sa v roku 2017 umiestnila na 177. mieste ako svetová kongresová destinácia podľa International Congress and Convention Association (ICCA), pričom v roku 2016 sa prostredníctvom ICCA zorganizovalo v Bratislave 21 MICE eventov
- V BSK tvorí kongresový turizmus 40% podielu z príjmov hotelov
- Absencia veľkokapacitného kongresového centra ako najväčšia prekážka v rozvoji MICE turizmu
- Vysoká koncentrácia rozmanitej ponuky produktov cestovného ruchu s celoročnou ponukou v podobe kultúrno-historického bohatstva, podujatí, a nočného života ako predpoklad pre rozvoj MICE turizmu

Podujatia predlžujúce pobyt návštevníkov

- BSK má podpriemernú dĺžku prenocovaní voči SR – 2,07 dní v roku 2019 a 2,27 dní v roku 2020
- Na území BSK sa každoročne uskutoční množstvo rôznorodých hudobných, divadelných, filmových, literárnych, vizuálnych a EXPO výstav, ktoré lákajú pozornosť zahraničných ako aj domácich návštevníkov
- Existencia medzinárodných športových podujatí ako napr. ČSOB Bratislava Marathon (v roku 2019 sa zúčastnilo 15,2 % zahraničných účastníkov), Národný beh Devín – Bratislava (jedno z najstarších atletických podujatí na Slovensku), Majstrovstvá sveta v kanoistike na divokej vode (2021 v Čunove) a pod.

Podujatia posilňujúce kľúčové značky destinácie

- V BSK sa realizujú folklórne a tradičné podujatia zamerané na vinárstvo, gastronómiu, ovocinárstvo, hrnčiarstvo a keramiku, historické a ľudové tradície a iné
- Sieť kultúrnych inštitúcií a zariadení organizujúcich podujatia s cieľom propagovať kľúčové značky destinácie
- Na území BSK existuje okolo 23 folklórnych zoskupení a súborov, aktívne zúčastňujúcich sa na podujatiach na čele s umeleckými súbormi ako Lúčnica a SLUK

Prioritná oblasť 1	Rozvoj udržateľného cestovného ruchu
Opatrenie 1.4.	Rozvoj MICE turizmu
Popis opatrenia	Mesto Bratislava je výhodnou lokalitou s dopravným napojením a strategickým miestom na realizáciu podujatí strednej a väčšej veľkosti, pričom ostatné mikroregióny a ich vidiecke oblasti ponúkajú priestor na menšie podujatia a voľnočasové incentívne aktivity. MICE turizmus má preto v Bratislavskom kraji predpoklad pre rozvoj.
Aktivity	<u>Rozvoj infraštruktúry a podpora služieb v oblasti MICE turizmu</u> → podpora realizácie eventov, podujatí a konferencií na území BSK → podpora rozvíjania kvalitnejších služieb vhodných pre klientelu MICE turizmu → podpora vybudovania veľkokapacitného kongresového centra

	<p>→ spolupráca s medzinárodnými organizáciami sídliacimi na území BSK pre prilákanie business klientely</p> <p><u>Podujatia predlžujúce pobyt návštevníkov</u></p> <p>→ podpora kultúrnych, mestských a športových podujatí (napr. divadlo, koncerty, festivaly, eventy a pod.)</p> <p>→ podpora a poskytovanie benefitov pre návštevníkov ubytovaných na viac dní (napr. zľavy na atraktivity v kraji a pod.)</p> <p><u>Podujatia posilňujúce kľúčové značky destinácie</u></p> <p>→ podpora folklórnych a lokálnych zvykov (napr. zabijačkové slávnosti, stavenie mája, folklórne Vianoce, vinobranie, pochovávanie basy, jarmok a pod.)</p> <p>→ podpora vytvárania podujatí s dôrazom na prezentáciu a predaj lokálnych produktov (napr. Keramické trhy , Jablkové hodovanie, Dni Zelá, Deň otvorených pivníc a pod.)</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet vybudovaných veľkokapacitných kongresových centier • počet podporených viacdňových podujatí • počet lokálnych producentov zapojených do podujatí posilňujúcich značku destinácie
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne inštitúcie a zariadenia, ubytovacie zariadenia, športové kluby, divadelné a hudobné inštitúcie, folklórne a umelecké súbory a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, mimovládne neziskové organizácie, domáci návštevníci, zahraniční návštevníci (business klientela), miestni obyvatelia

Rozvoj udržateľného cestovného ruchu v jednotlivých mikroregiónoch

<p>Okres Pezinok</p> 	<p>Udržateľný cestovný ruch</p>	<p>Aktivity zamerané na rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> → vinárskeho a vinohradníckeho turizmu na území Malokarpatskej vinohradníckej oblasti → sadovníctva → gastronomického turizmu (napr. husacie hody, lokše, scískanice) → lokálnej tvorby produktov (napr. majolika, keramika, hrnčiarstvo) → územia CHKO Malé Karpaty → pešieho turizmu a cykloturizmu na území Malých Karpát → oblasti Geopark Malé Karpaty a zachovanie huncokárskych usadlostí → pamiatkovo historických centier s unikátnym zastúpením meštianskych a sakrálnych objektov na úpätí Malých Karpát → siete kaštieľov, zámkov, kúrií, hradísk, hradov a iných archeologických nálezísk → Kultúrnej cesty sv. Cyrila a Metoda, Vinárskej cesty Malých Karpát a Cesty šľachtických rodov
<p>Okres Senec</p> 	<p>Udržateľný cestovný ruch</p>	<p>Aktivity zamerané na rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> → vodných plôch, vodných tokov Malý Dunaj a Dunaj a rybníkov → siete historických parkov a kaštieľov spojených s popredným uhorským rodom Esterházióvcov → siete sakrálnych pamiatok → lokálnych aktivít so zameraním na včelárstvo, rybolov, pestovanie ovocných sádov a zeleniny → územia CHKO Dunajské luhy → cykloturizmu na území EV6 → Cesty šľachtických rodov a destinácie Dunajské ostrovy
<p>Okres Malacky</p> 	<p>Udržateľný cestovný ruch</p>	<p>Aktivity zamerané na rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> → územia v okolí rieky Morava – cykloturizmus na EV13 a vodný turizmus → rekreácie na prírodnom kúpalisku Rudava - Malé Leváre → územia CHKO Záhorie → oblasti Geopark Malé Karpaty → agroturizmu (ranče, jazdiarne) a lokálnych produktov (habánska keramika) → zachovaného obranného systému z 20.storočia → siete kaštieľov a parkov spojených s popredným uhorským rodom Pálffyóvcov → Cesty šľachtických rodov, Cesty železnej opony, Cesta židovskej kultúry

<p>Okres Bratislava</p> 	<p>Udržateľný cestovný ruch</p>	<p>Aktivity zamerané na rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> → pamätihodností a pamiatkovej zóny hl. mesta Bratislava → historického centra hl. mesta Bratislava → siete kaštieľov, hradísk, hradov a iných archeologických nálezísk → národných inštitúcií (Slovenské národné divadlo, Slovenská národná galéria, Slovenská filharmónia, Slovenské národné múzeum) → mestských lesov → aktívneho turizmu na Dunaji - Karloveské rameno, Dunajská hrádza, Areál vodných športov v Čunove → jazier a štrkovísk za účelom rekreácie → MICE turizmu → Cesty šľachtických rodov, Cesty židovskej kultúry a Limes Romanus
--	--	---

Špecifický cieľ 2: Zlepšenie koordinácie medzi organizáciami podieľajúcimi sa na rozvoji cestového ruchu v Bratislavskom kraji s cieľom zvýšiť efektivitu vykonávaných aktivít a zaručiť kontinuálny rozvoj Bratislavského kraja ako atraktívnej destinácie.

Prioritná oblasť 2: **Destinačný manažment**

**Posilnenie systému
destinačného
manažmentu**

**Efektívna a
koordinovaná
spolupráca
organizácií
rozvíjajúcich
destináciu**

**Rozvoj tematických
ciest a turistických
destinácií ako nástroj
rozvoja turizmu**

Opatrenie 2.1: Posilnenie systému destinačného manažmentu

Východiská

Predvídateľný a efektívny spôsob viaczdrojového financovania

- Financovanie oblasti cestovného ruchu z verejných zdrojov ako aj zo zdrojov kohéznej politiky je obmedzené
- Chýbajúci celospoločenský konsenzus o význame cestovného ruchu pre ekonomiku a zamestnanosť na národnej i lokálnych úrovniach
- Možnosti financovania potrieb cestovného ruchu z nenávratných zdrojov na základe Zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu nie sú dotknutými aktérmi využívané v plnom rozsahu zákonom definovaných možností

Podpora pre vytváranie vhodného podnikateľského prostredia v oblasti cestovného ruchu

- Bratislavský kraj má najvyššiu koncentráciu MSP v službách cestovného ruchu na Slovensku
- Sektor služieb tvorí 60% regionálneho HDP, pričom služby majú podiel 70% na celkovej zamestnanosti
- Napriek tomu trpí oblasť cestovného ruchu dlhodobou personálnou aj finančnou poddimenzovanosťou

Vytváranie vhodného legislatívneho prostredia pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu

- Zákon o podpore cestovného ruchu 91/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov predstavuje v súčasnosti jeden z mála stabilizujúcich prvkov pre kontinuitu rozvoja cestovného ruchu a manažmentu destinácií, ktorý sa ukázal ako dôležitý aj v krízových časoch
- Pripravovaná novela zákona o podpore cestovného ruchu pozitívne reflektuje na dôsledky spôsobené pandemiou a obsahuje úpravy, ktoré môžu posilniť postavenie a rozvoj destinačných organizácií (napr. možnosť členstva v OOCR aj subjektom pôsobiacim na území obce, ktorá nie je členom OOCR)
- Pretrvávajúce legislatívne prekážky - napríklad odvodová zaťaženosť MSP, neadekvátna administratívna záťaž (napr. v oblasti predaja lokálnych produktov, možností ubytovania na súkromí a pod.) a nekonkurenčné sadzby DPH na niektoré služby
- Na úrovni samosprávnej legislatívy je dôležité vytváranie vhodných dotačných nástrojov, stimulujúcich rozvojové aktivity na miestnej úrovni, vrátane súkromného a mimovládneho sektora, s možnosťou ich nasmerovania na konkrétne ciele udržateľného rozvoja

Prioritná oblasť 2	Destinačný manažment
Opatrenie 2.1.	Posilnenie systému destinačného manažmentu
Popis opatrenia	Pre efektívny rozvoj cestovného ruchu je dôležité správne zacielenie finančných prostriedkov ako aj spolupráca medzi organizáciami cestovného ruchu, podnikateľskými subjektami a inými aktérmi rozvíjajúcimi destináciu. Vytváranie vhodného prostredia, legislatívneho aj podnikateľského, je predpokladom pre rozvíjajúcu sa destináciu.
Aktivity	<p><u>Predvídateľný a efektívny spôsob viaczdrojového financovania</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → efektívne zacielené dotácie pre oblasť turizmu (BRDS) → efektívnejšia koordinácia finančných zdrojov medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu (KOCR, SDC, OOCR) so strednodobým výhľadom → efektívnejšia koordinácia finančných zdrojov medzi organizáciami rozvíjajúcimi dotknuté územie, štátnou a územnou samosprávou <p><u>Vytváranie vhodného podnikateľského prostredia</u></p>

	<p>→ vytváranie atraktívneho podnikateľského prostredia v oblasti turizmu (napr. budovanie verejnej unikátnej infraštruktúry s cieľom zatriktívniť ponuku služieb a ich dostupnosť)</p> <p>→ podpora sieťovania aktérov v oblasti cestovného ruchu aj s organizáciami na území Rakúska, Maďarska a Česka (organizovanie konferencií, seminárov a workshopov a pod.) s cieľom prenosu know-how</p> <p>→ zlepšovania podmienok pre tvorbu komplexných produktov a spoločných marketingových aktivít tam, kde to prináša pridanú hodnotu</p> <p>→ rozvoj spolupráce krajských organizácií so súkromným a neziskovým sektorom</p> <p><u>Vytváranie vhodného legislatívneho prostredia pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu</u></p> <p>→ vytváranie predvídateľných doplnkových finančných nástrojov na úrovni územnej samosprávy (grantové schémy) v širšej koordinácii aktérov so zohľadnením priorit územia BSK</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet novovybudovanej unikátnej infraštruktúry z rozpočtu BSK • počet podporených projektov z cezhraničnej spolupráce zameraných na cestovný ruch • počet vytvorených finančných nástrojov na úrovni územnej samosprávy
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, zahraniční partneri, mimovládne neziskové organizácie

Opatrenie 2.2: Efektívna a koordinovaná spolupráca organizácií rozvíjajúcich destináciu

Východiská

Vymedzenie pôsobnosti jednotlivých organizácií rozvíjajúcich destináciu, spoločné plánovanie a realizácia vybraných aktivít

- Silná sieť krajských a lokálnych organizácií rozvíjajúcich destináciu (KOCR, OOCR, MAS)
- Slabá koordinácia zámerov rozvoja cestovného ruchu na úrovni KOCR, OOCR a MAS ako aj komunikácia medzi nimi
- V roku 2021 vznikla národná spoločnosť destinačného manažmentu a marketingu - Slovakia Travel (vznikne dátové centrum pre cestovný ruch)
- Nízka miera angažovanosti niektorých miestnych samospráv v oblasti cestovného ruchu v dôsledku nedostatočných ľudských kapacít a zdrojov na realizáciu rozvojových projektov
- Problém neefektívneho nastavenia pravidiel pre fungovanie a financovanie MAS

Skvalitnenie zberu a vyhodnocovania dát s dopadom na lokálnu ekonomiku

- Zber dát je vykonávaný na rôznych úrovniach verejnej správy, avšak chýba koordinované zdieľanie dát medzi organizáciami cestovného ruchu, ich analýza a interpretácia
- Satelitný účet cestovného ruchu dostatočne nereflektuje vplyv cestovného ruchu na regionálnu ekonomiku
- Neexistujúca metodika vyhodnocujúca dopad verejných investícií do infraštruktúry na lokálnu ekonomiku a iné sektorové politiky
- Nekompletná a nejednotná databáza údajov o území BSK

Podpora sieťovania na lokálnej, regionálnej, nadregionálnej a cezhraničnej úrovni

- BSK má výhodnú polohu ležiacu blízko hraníc s Rakúskom (najaktívnejšia forma spolupráce), Maďarskom a s Českou Republikou, napriek tomu sú väzby s cezhraničnými partnermi (najmä CZ a HU) nepostačujúce pri tvorbe vybraných produktov
- Vhodné prostredie na získanie externých zdrojov na realizáciu cezhraničných projektov čím vzniká priestor na budovanie vzťahov s cezhraničnými partnermi
- Nedostatočné kapacity zo strany organizácií rozvíjajúcich destináciu (KOCR, OOCR, MAS) pri zapájaní sa do cezhraničnej spolupráce – nedostatočne využitý potenciál cezhraničnej spolupráce

Prioritná oblasť 2	Destinačný manažment
Opatrenie 2.2.	Efektívna a koordinovaná spolupráca medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu
Popis opatrenia	Na rozvoji cestovného ruchu sa aktívne podieľajú organizácie a aktéri na miestnej, regionálnej ako aj štátnej úrovni. Efektívna spolupráca, založená na komunikácii a vzájomnej podpore, koordinovaný zber dát a sieťovanie sú nástrojmi pre zlepšenie spolupráce. Bratislavský samosprávny kraj v tejto štruktúre zastáva pozíciu koordinátora, gestora politík a tvorcu stratégií.
Aktivity	<u>Koordinácia efektívnej spolupráce medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu</u> → jednoznačné prerozdelenie kompetencií medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu (BSK, KOCR, OOCR, MAS a Zväz cestovného ruchu SR) → zavedenie systému pravidelných stretnutí medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu → zvýšenie miery komunikácie a kooperácie medzi MAS, OOCR, KOCR a Zväzom cestovného ruchu SR v oblastiach súvisiacich s rozvojom dotknutého územia ako súčasť turistickej destinácie <u>Skvalitnenie zberu a vyhodnocovania dát</u>

	<p>→ systematizácia zberu dát a ich vyhodnocovania (napr. spoločná online/dátová platforma)</p> <p>→ priebežné zdieľanie nazbieraných dát medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu</p> <p>→ jednotná prezentácia dát</p> <p>→ zavedenie systému analýzy dát s určovaním dopadu verejných investícií do infraštruktúry na lokálnu ekonomiku</p> <p><u>Podpora sieťovania aktérov na lokálnej, regionálnej, nadregionálnej a cezhraničnej úrovni</u></p> <p>→ podpora sieťovania aktérov so zameraním na identifikáciu priorít, potrieb územia a budovania spoločných aktivít</p> <p>→ zvýšenie informovanosti miest/obcí a podnikateľov o možnostiach cezhraničnej spolupráce</p> <p>→ podpora spolupráce organizácií rozvíjajúcimi cestovný ruch s HU, AT a CZ</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet pravidelných koordinačných stretnutí organizácií rozvíjajúcich destináciu (minimálne 2-krát ročne) • počet analýz hodnotiacich stav a potrebu infraštruktúry na území kraja • počet obcí/ miest a organizácií rozvíjajúcich destináciu zapojených do cezhraničných projektov v oblasti cestovného ruchu
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, zahraniční partneri

Opatrenie 2.3: Rozvoj tematických ciest a turistických destinácií ako nástroj rozvoja cestovného ruchu

Východiská

- Tematické cesty nachádzajúce sa na území BSK: Cesta sv. Cyrila a Metoda, Cesta železnej opony, Cesta šľachtických rodov, Cesta židovskej kultúry, Vinohradnícka cesta Malých Karpát
- Cesta sv. Cyrila a Metoda a Cesta železnej opony sú zároveň certifikované ako Európske kultúrne cesty Rady Európy, čo im dodáva záruku kvality
- BSK má potenciál na rozvoj tematických ciest, avšak aktuálne nemajú tieto cesty svojich koordinátorov aktivít pre kontinuálny rozvoj a komunikáciu s aktérmi cestovného ruchu
- Tematické cesty na území BSK majú cezhraničný charakter, ktorý môže viesť k bohatšej a atraktívnejšej ponuke cestovného ruchu, k získaniu zahraničných návštevníkov a k zviditeľneniu menej frekventovaných miest
- Možnosť využitia programu Interreg ako zdroj spolupráce a financovania SK-AT, SK-HU a SK-CZ

Prioritná oblasť 2	Destinačný manažment
Opatrenie 2.3.	Rozvoj tematických ciest a turistických destinácií ako nástroj rozvoja cestovného ruchu
Popis opatrenia	Tematické cesty ako nástroj rozvoja, majú jedinečnú schopnosť prepájania rôznych kultúrnych a prírodných produktov cestovného ruchu. Zároveň majú potenciál rozvíjať cestovný ruch aj v menej frekventovaných lokalitách Bratislavského kraja ako aj prispieť k rozvoju cezhraničných partnerstiev.
Aktivity	<u>Koordinovaný rozvoj tematických ciest a turistických destinácií kraja</u> <ul style="list-style-type: none"> → vytvorenie koncepčných materiálov a akčných plánov pre rozvoj jednotlivých tematických ciest – strategická prioritizácia tematických ciest, špecifických úsekov a bodov rozvoja → rozdelenie kompetencií medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu a podnikateľmi v oblasti tematických ciest → tematické cesty ako nástroj cezhraničnej a európskej spolupráce → podpora spolupráce aktérov cestovného ruchu v rámci tematických ciest, ktoré majú potenciál prepájať Bratislavský kraj s cezhraničnými regiónmi → podpora tvorby produktov cestovného ruchu v spolupráci s podnikateľmi, nachádzajúcich sa na tematických cestách s cezhraničným alebo európskym významom
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytvorených konceptov a akčných plánov pre rozvoj jednotlivých tematických ciest • počet projektov napĺňajúcich akčný plán rozvoja tematických ciest
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie

	<ul style="list-style-type: none"> • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne inštitúcie a zariadenia, ubytovacie a stravovacie zariadenia a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, zahraniční partneri, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Špecifický cieľ 3: Zabezpečenie zacielenej marketingovej podpory pre produkty cestovného ruchu, ktoré majú význam pre rozvoj kraja.

Prioritná oblasť 3: Destinačný marketing

**Podpora a rozvoj
inovatívnej ponuky
produktov
cestovného ruchu**

**Podpora
kvality služieb
cestovného
ruchu**

**Marketingová
podpora**

**Propagácia
destinácie na
domácom a
zahraničnom trhu**

Opatrenie 3.1: Podpora a rozvoj inovatívnej ponuky produktov cestovného ruchu

Východiská

Modernizácia aktuálnej ponuky cestovného ruchu

- Zlý technický stav a zastaralé technické vybavenie mnohých produktov cestovného ruchu, akými sú napr. múzeá, galérie, ZOO a pod. z dôvodu dlhodobého podfinancovania
- Nutná potreba modernizácie produktov novodobými a interaktívnymi formami prezentácie
- Nedostatočná digitalizácia služieb cestovného ruchu vedúcich k jednoduchému prístupu k informáciám, online rezervácii a nákupu produktu/zážitku (online aplikácie, SMART riešenia, e-shopy)
- Riziko rozporu medzi modernizáciou/ inovatívnosťou a udržateľnosťou produktov cestovného ruchu

Podpora tvorby udržateľných produktov cestovného ruchu s dôrazom na zážitok

- Územie BSK má širokú ponuku produktov cestovného ruchu, avšak nevyužíva naplno inovačný potenciál najrozvinutejšieho regiónu, ktorý by zatriktívnil túto ponuku pre rôzne typy návštevníkov
- Rastúci dopyt po zážitkoch vyvolávajúci potrebu nielen vidieť, ale aj zažiť a získať výnimočné spomienky
- Nízky stupeň inovatívnosti spôsobený slabou úrovňou spolupráce s miestnymi producentami, výrobcami a umelcami (54 % subjektov nedosahuje úroveň inovatívnosti vyššiu ako 25 %)

Prioritná oblasť 3	Destinačný marketing
Opatrenie 3.1.	Podpora a rozvoj inovatívnej ponuky produktov cestovného ruchu
Popis opatrenia	Cieľom destinačného marketingu je okrem iného aj zatriktívniť ponuku cestovného ruchu v destinácii, pričom dôležitým faktorom atraktivity je inovatívnosť produktov a ponuky cestovného ruchu. Modernizácia je kľúčovým nástrojom k dosiahnutiu inovatívnej ponuky. Zážitkovosť, autenticnosť a udržateľnosť patria medzi možné charakteristiky inovatívnych produktov cestovného ruchu.
Aktivity	<p><u>Modernizácia aktuálnej ponuky cestovného ruchu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → využívanie moderných technológií pri tvorbe a podpore produktov cestovného ruchu (napr. online rezervačný systém, mobilné aplikácie a pod.) → využívanie interaktívnych prvkov, nástrojov a foriem prezentácie (napr. virtuálne prehliadky a pod.) → podpora adaptability a odolnosti produktov a služieb v oblasti cestovného ruchu (schopnosť prispôbiť sa nepriaznivým podmienkam) <p><u>Podpora tvorby udržateľných produktov cestovného ruchu s dôrazom na zážitok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → rozvoj inovatívnych produktov cestovného ruchu zameraných na sprostredkovanie autentického "lokálneho zážitku" → vytvorenie konceptu tvorby udržateľných produktov cestovného ruchu → vzdelávacie aktivity a osveta o rozvoji udržateľného turizmu
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet udržateľných produktov cestovného ruchu s dôrazom na zážitok • počet atrakcií využívajúcich moderné technológie na zatriktívnenie a propagáciu destinácie (napr. online virtuálne prehliadky)

Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne inštitúcie a zariadenia, ubytovacie zariadenia
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 3.2: Podpora kvality služieb

Východiská

Zabezpečenie nástrojov zvyšovania kvality u poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu

- Nedostatočná kvalita služieb ovplyvnená sezónnosťou, zmenami v dopyte, náročnosťou na ľudské zdroje (nielen na počet, ale aj na kvalifikáciu a výkonnosť) a pôsobením vo vysoko konkurenčnom prostredí
- Negatívny dopad pandémie COVID-19 na kvalitu a dostupnosť služieb v oblasti cestovného ruchu
- Nedostatočná kvalifikácia a podpora vzdelávania zamestnancov (jazykové schopnosti, technika obsluhy, zručnosti v gastronomických prevádzkach a pod.)
- Chýbajúca metodika hodnotenia kvality služieb v rôznych oblastiach turizmu, ako napríklad vinohradníctvo, HoReCa sektor, agroturistické zariadenia, a podobne

Modernizácia a skvalitňovanie služieb TIK

- Turistické informačné kancelárie (TIK) na území BSK sa nachádzajú v každom väčšom meste, spolu 12 TIK
- TIK na území BSK majú veľké disparity v kvalite poskytovaných služieb (otváracie hodiny, jazykové mutácie a vzhľad webových stránok, ponuka produktov a pod.)
- Krajský TIK Gate to Bratislava vo Viedni, 5. najväčšej destinácii sveta, s ponukou výletnej plavby Twin City Liner

Prioritná oblasť 3	Destinačný marketing
Opatrenie 3.2.	Podpora kvality služieb
Popis opatrenia	Kvalita služieb cestovného ruchu vo veľkej miere prispieva k atraktivite destinácie, preto je potrebné kontinuálne zvyšovanie kvality služieb a prispôbovanie služieb dopytu návštevníkov. Kvalita služieb sa dá zlepšiť kontinuálnym vzdelávaním, prepájaním zamestnancov cestovného ruchu a zdieľaním best-practices ako aj nutnou digitalizáciou služieb a SMART riešeniami pre zvýšenie dostupnosti ponuky cestovného ruchu.
Aktivity	<u>Zvyšovanie kvality služieb u poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu</u> <ul style="list-style-type: none"> → podpora kontinuálneho vzdelávania zamestnancov v oblasti cestovného ruchu – zvyšovanie kvalifikácie → vytváranie priateľského a príjemného prostredia pre návštevníkov, podpora proaktívneho prístupu zamestnancov ponúkajúcich služby v oblasti cestovného ruchu → prispôbovanie služieb cestovného ruchu pre zahraničných turistov (napr. ponuka dostupná v cudzom jazyku a pod) → vytváranie a prispôbovanie ponuky služieb cestovného ruchu pre rôznorodé cieľové skupiny → tvorba jednotného systému ponuky služieb a informácií pre turistov → spolupráca so súkromným a neziskovým sektorom v rámci zdieľania know-how → zavedenie certifikácie pre hodnotenie kvality služieb v rôznych oblastiach turizmu (napr. certifikát zeleného ubytovania)

	<p>→ podpora rozvoja doplnkových služieb ubytovacích zariadení (napríklad wellness, sauna, pobytové balíky pre rôzne cieľové skupiny a pod.)</p> <p><u>Skvalitňovanie služieb TIK</u></p> <p>→ zavedenie systému predaja produktov a služieb priamo v TIK</p> <p>→ podpora zavedenia jednotných otváracích hodín v TIK – otvorené aj cez víkendy</p> <p>→ zjednotenie služieb a prezentácie TIK, zjednotenie ponuky propagačných materiálov</p> <p>→ zriadenie mobilných/sezónnych TIK (napr. na Slniečnych jazerách počas letnej sezóny)</p> <p>→ digitalizácia služieb v TIK (napr. elektronické info body, funkčná web stránka a pod.)</p> <p>→ zvýšenie jazykovej vybavenosti zamestnancov TIK</p> <p>→ mobilné informačné centrá alebo rozšírenie ponuky TIK o predaj cestovných lístkov vrátane poskytovania služieb o udržateľnej mobilite</p> <p>→ zriadenie nového TIK v priestoroch novovybudovaného ekocentra Čunovo</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytvorených metodík hodnotenia kvality poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu • počet novovybudovaných TIK so zavedenými inovatívnymi spôsobmi prezentácie destinácie
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne zariadenia, ubytovacie zariadenia, TIK a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci

Opatrenie 3.3: Marketingová podpora

Východiská

Podpora rozvoja nástrojov online marketingu

- KOOCR BRT ako organizácia zastrešujúca marketing destinácie na regionálnej úrovni v koordinácii s oblastnými organizáciami cestovného ruchu (OOCR)
- Potenciál rozvoja marketingovej komunikácie prostredníctvom sociálnych médií, influencerov a iných novodobých nástrojov

Podpora rozvoja lokálnych produktov a systematické budovanie značiek mikroregiónov

- Priestor pre budovanie jednotného vizuálu destinácie a jednotlivých mikroregiónov a ich následná propagácia
- Chýbajúca spolupráca medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu v oblasti marketingu a vzájomná propagácia

Zriadenie efektívneho systému distribúcie propagačných materiálov

- Chýbajúci centrálny systém distribúcie propagačných a informačných materiálov

Prioritná oblasť 3	Destinačný marketing
Opatrenie 3.3.	Marketingová podpora
Popis opatrenia	Efektívna marketingová podpora Bratislavského kraja na domácom aj zahraničnom trhu má za cieľ zatraktívniť produktové portfólio destinácie Bratislavský región, zvýšiť dostupnosť ponuky, zvýšiť počet turistov cieľových skupín, prenocovaní a ich spotrebu v destinácii.
Aktivity	<p><u>Podpora rozvoja nástrojov online marketingu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → vypracovanie efektívneho marketingového mixu s dôrazom na zadefinované cieľové skupiny → hodnotenie účinnosti marketingových nástrojov a pružné prispôsobenie týchto nástrojov dopytu → monitorovanie záujmu turistov pre účely lepšieho zacielenia produktov cestovného ruchu → platformy pre tvorbu 'user generated content' (príbehy, emócie, odporúčania a pod.) → využívanie novodobých marketingových nástrojov na distribúciu produktu (podpora predaja konkrétnych produktov prostredníctvom sociálnych médií, influencer marketing, TripAdvisor, Airbnb a pod.) → jednotná propagácia destinácie založená na spolupráci a komunikácii organizácií rozvíjajúcich destináciu → benchmarking marketingových aktivít konkurenčných destinácií <p><u>Podpora rozvoja lokálnych produktov</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → podpora lokálnych produktov pomocou propagácie regionálnych značiek na území BSK → zvyšovanie informačnej dostupnosti lokálnych produktov (napr. propagácia na podujatiach, TIK, efektívny systém distribúcie propagačných materiálov a pod.) → zlepšovanie dopravnej dostupnosti lokálnych produktov s dôrazom na rozvoj udržateľnej mobility → prepájanie lokálnych producentov a podpora vzájomnej spolupráce pri vytváraní komplexných produktov v rámci propagácie ako aj predaja

	<p>→ vytvorenie Katalógu drobnej turistickej infraštruktúry v Bratislavskom kraji na zjednotenie propagácie destinácie</p> <p><u>Efektívny systém distribúcie propagačných materiálov</u></p> <p>→ zavedenie systému distribúcie propagačných materiálov kraja vo vybraných hoteloch a iných zariadeniach</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet destinačných portálov ako hlavného zdroja plánovania dovoleníek v regióne • počet zavedených nových marketingových nástrojov – influencer marketing • zavedenie systému regionálneho značenia a spoločného marketingu regionálnych značiek • počet vytvorených Katalógov drobnej turistickej infraštruktúry v Bratislavskom kraji • počet zavedených systémov distribúcie propagačných materiálov vrátane prihraničných území HU, AT a CZ
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne inštitúcie a zariadenia, ubytovacie zariadenia a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 3.4: Propagácia destinácie na domácom a zahraničnom trhu

Východiská

Domáci a zahraničný turizmus

- Bratislavský kraj ako najsilnejší región pre zahraničný a krátkodobý turizmus s kontinuálnym nárastom návštevnosti, prenocovaní a tržbami v roku 2019
- Najvýznamnejšie zdrojové trhy pre Bratislavský kraj sú Česká republika, Nemecko a Veľká Británia, pričom pandémia posilnila aj Poľský a Rakúsky zdrojový trh
- V roku 2019 bol Bratislavský kraj na prvom mieste spomedzi všetkých samosprávnych krajov v zahraničnej návštevnosti - 2/3 návštevníkov boli zo zahraničia
- V Bratislavskom kraji sa v roku 2019 ubytovalo 552 165 domácich a 1 034 189 zahraničných návštevníkov
- Z hľadiska sebestačnosti a ekonomickej udržateľnosti je potrebné zvýšiť záujem domácich návštevníkov

Zdravotný turizmus

- Kvalitná ponuka medicínskych služieb v oblasti pohybového ústrojenstva, zraku, stomatológie neurorádiologickej a endovaskulárnej liečby
- Predsudky voči zdravotnej starostlivosti na Slovensku
- Nízke povedomie o Slovensku ako o destinácii so spoľahlivými medicínskymi službami
- Slabá propagácia medicínskych služieb v BSK na zahraničnom trhu

Filmový turizmus

- Známe filmové lokácie na území BSK atraktívne pre domácich aj zahraničných turistov, ako napríklad Kameňolom a hrad Devín, Červený kameň, historické centrum Bratislava, Petržalka
- BSK je atraktívny región pre filmovanie, ale chýba regionálna filmová entita, ktorá by presadzovala záujmy BSK v oblasti filmového priemyslu a propagovala BSK na zahraničnom trhu

Prioritná oblasť 3	Destinačný marketing
Opatrenie 3.4.	Propagácia destinácie na domácom a zahraničnom trhu
Popis opatrenia	Pozitívna reputácia destinácie zameraná na špecifickú danosť územia má potenciál priniesť na územie BSK množstvo návštevníkov vyhľadávajúcich kvalitné služby a produkty. Pandémia COVID-19 zvýšila potrebu zamerania sa na domácich turistov. V rámci zahraničného turizmu je jedným z cieľov BSK uplatniť sa v oblasti medicínskeho a filmového turizmu, v ktorých má potenciál stať sa konkurencieschopnou cieľovou destináciou.
Aktivity	<p><u>Domáci a zahraničný turizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → propagácia BSK ako vhodnej cieľovej destinácie pre domácich a zahraničných turistov pomocou tvorby výhodnej ponuky nadizajnovanej pre cieľové skupiny (napr. balíčky, zľavové karty a pobyty a pod.) → propagácia domáceho turizmu ako udržateľnej alternatívy pre cestovanie → vypracovanie analýzy výdavkov návštevníkov podľa cieľových skupín → účasť na domácich a zahraničných veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu <p><u>Zdravotný turizmus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → zmapovanie potenciálu zdravotného turizmu a vytvorenie marketingového plánu → zvyšovanie povedomia o kvalite a konkurencieschopnosti medicínskych služieb na zahraničnom trhu → podpora cezhraničnej spolupráce v oblasti zdravotníctva

	<p>→ účasť na relevantných veľtrhoch v zahraničí</p> <p>→ podpora rozvoja spolupráce medzi organizáciami rozvíjajúcimi destináciu, zdravotnými zariadeniami a inými relevantnými aktérmi, ako napr. MZ SR, odbor zdravotníctva BSK, a pod.</p> <p><u>Filmový turizmus</u></p> <p>→ zmapovanie potenciálu filmového turizmu a vytvorenie trhovej ponuky</p> <p>→ zavedenie pozície regionálneho koordinátora pre filmový turizmus za cieľom propagácie BSK ako unikátnej destinácie na tvorbu filmov</p> <p>→ podpora filmových festivaloch a iných podujatí s cieľom prilákať relevantných aktérov na územie BSK</p>
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet novovytvorených turistických balíkov v jednotlivých mikroregiónoch • počet analytických a strategických materiálov v rámci podpory zdravotného turizmu • počet analytických a strategických materiálov v rámci podpory filmového turizmu
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. kultúrne zariadenia, ubytovacie zariadenia, zdravotné strediská, filmové štúdiá a pod.
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Špecifický cieľ 4: Synergia oblastí regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a vytvárajú tak vhodné podmienky na ďalší rozvoj územia.

Prioritná oblasť 4: Synergia politík regionálneho rozvoja

**Zvyšovanie kvality
vzdelávania
v cestovnom ruchu**

**Rozvoj udržateľnej
mobility pre účely
cestovného ruchu**

**Zosúladenie ochrany
životného prostredia s
rozvojom cestovnému
ruchu**

Opatrenie 4.1 : Zvyšovanie kvality vzdelávania v cestovnom ruchu

Východiská

- Na území BSK evidujeme spolu 17 stredných škôl s odborom zameraným priamo či nepriamo na cestovný ruch z toho 9 ponúka aj možnosť duálneho vzdelávania
- Celkový počet žiakov v roku 2020 na týchto odboroch (okrem odboru animátor voľného času) bol 2025 a štúdium úspešne ukončilo 402 absolventov (20% úspešnosť ukončenia odborov)
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami trhu práce
- Nízky záujem o duálne vzdelávanie - len 3,26% stredoškolských študentov v roku 2020
- Nízka atraktivita učiteľského povolania a nízko kvalifikovaní pedagógovia na stredných školách
- Možnosti internacionalizácie výučby v spolupráci so zahraničnými partnermi (projekt BIG SK-AT a iné)
- Vysokoškolské vzdelanie v odbore cestovného ruchu poskytujú školy Paneurópska vysoká škola a Ekonomická univerzita v Bratislave
- V roku 2020 na Slovensku absolvovalo 359 študentov I. a II. stupeň vysokoškolského vzdelania v odboroch a programoch cestovného ruchu
- Nedostatok zdrojov na vedu, výskum a inovácie spôsobuje nízku inovačnú aktivitu
- Nízka úroveň celoživotného vzdelávania

Prioritná oblasť 4	Synergia politík regionálneho rozvoja
Opatrenie 4.1	Zvyšovanie kvality vzdelávania v cestovnom ruchu
Popis opatrenia	Zvyšovaním kvality vzdelávania v oblasti cestovného ruchu je možné zároveň sledovať aj pozitívny vplyv na kvalitnejšie služby. Preto je dôležité kontinuálne zvyšovať kvalitu vzdelávania v odboroch zameraných na cestovný ruch napríklad v oblasti vinárstva, hotelierstva, gastronómie, animátorstva a iných služieb.
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> → vybudovanie centier excelentnosti a celoživotného vzdelávania pre prípravu kvalitného ľudského kapitálu v cestovnom ruchu v segmentoch: <ul style="list-style-type: none"> ○ vinárstva a someliérstva ○ gastronómie a hotelierstva ○ sprievodcovských a animátorských služieb → podpora celoživotného vzdelávania profesionálov v cestovnom ruchu so zameraním na inovačné produkty a služby cestovného ruchu → podpora rozvoja komunikačných a jazykových schopností ľudského kapitálu v cestovnom ruchu → podpora profesijného rastu učiteľov a pedagógov → podpora cezhraničnej spolupráce v oblasti zvyšovania kvality školstva (stáže, výmenné pobyty, konferencie, a pod.) → medzisektorová spolupráca v rámci vzdelávania a skvalitňovania výučby (školenia, webináre, exkurzie, a pod.) → podpora neformálneho vzdelávania a mimoškolských aktivít zameraných na rozvoj zručností a kompetencií v oblasti cestovného ruchu → podpora skvalitňovania a atraktívnosti stredných škôl (zverejňovanie výsledkov študentov, súťaže, ocenenia, a pod.) → monitorovanie spokojnosti zamestnávateľov so študentami/ absolventami stredných škôl v odboroch zameraných na cestovný ruch
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie počtu študentov odborov cestovného ruchu v duálnom vzdelávaní • zvýšenie počtu absolventov v odboroch zameraných na cestovný ruch

	<ul style="list-style-type: none"> • počet zavedených nástrojov merania kvality spokojnosti zamestnávateľov so študentami/ absolventami stredných škôl v odboroch zameraných na cestovný ruch
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • ZŠ, SŠ a VŠ • Vzdelávacie centrá a inštitúcie • Iní poskytovatelia služieb – podnikatelia a pod.
Cieľová skupina	študenti, pedagógovia, absolventi, vzdelávacie centrá a inštitúcie, orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, zahraniční partneri, mimovládne neziskové organizácie

Opatrenie 4.2 : Rozvoj udržateľnej mobility pre účely cestovného ruchu

Východiská

- BSK ako dostupný kraj z pohľadu cestného, železničného, leteckého aj lodného spojenia - kľúčový dopravný uzol
- Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji (IDS BK) ako systém dopravnej obsluhy verejnou dopravou zahŕňajúci viac druhov dopravy a linky viacerých dopravcov
- Avšak verejná doprava je prednostne nastavená na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej na potreby cestovného ruchu a voľnočasovým aktivitám
- Prevaha individuálnej dopravy v dôsledku problému poslednej míle vo verejnej doprave (problém premiestňovania sa medzi finálnou destináciou a stanicou/zastávkou verejnej dopravy)
- Chýbajúci mestský prístav (marína) na rozvoj medzinárodnej osobnej dopravy na malých plavidlách
- Nedostatočná kapacita parkovacích miest v niektorých kľúčových lokalitách a slabo rozvinutá sieť záchytných parkovísk mimo mesta
- Úspešné dopravné projekty v kraji ako napríklad Vlak Záhoráčik alebo Twin City Liner

Prioritná oblasť 4	Synergia politík regionálneho rozvoja
Opatrenie 4.2	Rozvoj udržateľnej mobility pre účely cestovného ruchu
Popis opatrenia	Cestovný ruch a jeho možnosti rozvoja sú úzko späté s logistikou a dopravným riešením regiónu. Podpora udržateľnej, integrovanej mobility sa odráža aj na zvýšenom dopyte návštevníkov po produktoch cestovného ruchu.
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> → prispôbenie dopravnej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu - prepojenie na jednotný dopravný systém IDS BK → budovanie zastávok verejnej dopravy pri kľúčových bodoch (napr. v blízkosti nástupných/výstupných miest na vodných tokoch a pod.) → zosúladienie grafikonov MHD a prímestskej dopravy s prihliadnutím na potreby turizmu → zavádzanie cyklostojanov vo verejnej doprave – prispôbenie pre cykloturistov → vyhotovenie analýzy bielych miest verejnej dopravy na území kraja pre účely riešenia problému poslednej míle → zavedenie mechanizmu vyhľadávania cestovných spojení v rámci IDS BK a Dolným Rakúskom → prepájanie dopravných spojení s podporou regionálnych/lokálnych produktov v mikroregiónoch BSK (napr. vlak Záhoráčik, Račánska lokálka, Malokarpatský Express a pod.)
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet produktov udržateľnej mobility naviazaných na produkty a služby cestovného ruchu (napr. Záhoráčik, HusBus, kyvadlová doprava pre vodákov a pod.) • počet analýz bielych miest verejnej dopravy na území kraja pre účely riešenia problému poslednej míle
Potenciálne zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Bratislavská integrovaná doprava (BID)

	<ul style="list-style-type: none"> • Mimovládne neziskové organizácie • Iní poskytovatelia služieb – napr. športové kluby, cyklokluby a pod. • Dopravné spoločnosti - Dopravný podnik, regionálny dopravca Arriva, ZSSK
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia

Opatrenie 4.3 : Zosúladienie ochrany životného prostredia s rozvojom cestovnému ruchu

Východiská

- BSK dlhodobu podporuje aktivity so zameraním na ochranu životného prostredia (napr. čistenie brehu rieky Morava, konferencia Eko-fórum, a pod.)
- Na území BSK sa nachádza:
 - 8 národných prírodných rezervácií (Pohanská, Abrod, Kršlenica, Roštún, Hajdúchy, Šúr, Devínska kobyła, Horný les)
 - 21 prírodných rezervácií (napr. Jurské jazero, Pod Pajštúnom, Gajc a pod.)
 - 22 chránených areálov (napr. Rudava, Devínske jazero, Pečniansky les a pod.)
 - 7 prírodných pamiatok (Deravá skala, Bukovina, Tisové skaly, Limbašská vyvieráčka, Devínska lesostep, Rösslerov lom, Panský diel)
 - 1 národná prírodná pamiatka (Devínska hradná skala)
 - 1 chránený krajinný prvok (Vápenický potok)
 - 5 chránených vtáčích území (Malé Karpaty, Záhorské Pomoravie, Sysľovské polia, Uľanská mokraď, Dunajské luhy)
 - 2 pralesy s 5. stupňom ochrany (lokality Zámok - Kuchyňa a Vysoká – Rohožník na území Malých Karpát)
- Veľkoplošné posudzovanie územnej ochrany prírody často bráni v rozvoji cestovného ruchu, napr. pri budovaní infraštruktúry v CHKO
- Vysoký stupeň urbanizácie a koncentrácia obyvateľstva spôsobujú tlak na prírodné územia BSK v podobe produkcie emisií CO₂, odpadu vo všetkých podobách a znižovania biodiverzity
- Existencia konceptu Bratislavského dunajského parku, ktorý definuje prepojenie ochrany prírody, rekreačného a hospodárskeho využitia
- Vysoká koncentrácia neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti ochrany životného prostredia s celonárodnou pôsobnosťou.
- Natura 2000 ako nástroj na ochranu chráneného vtáčieho územia a podporu biodiverzity

Prioritná oblasť 4	Synergia politík regionálneho rozvoja
Opatrenie 4.3	Zosúladienie ochrany životného prostredia s rozvojom cestovnému ruchu
Popis opatrenia	Efektívny vzťah medzi rozvojom cestovného ruchu a ochranou životného prostredia vzniká spoluprácou aktérov územia pri hľadaní riešení eliminovania vplyvu návštevníkov na životné prostredie a rovnováhy medzi rozvojom na jednej strane a ochranou na strane druhej. Cieľom Bratislavského kraja je rozvíjať takéto formy cestovného ruchu, ktorú sú udržateľné, v súlade s ochranou životného prostredia a podporou biodiverzity.
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> → vytvorenie rovnováhy medzi ochranou prírody, rekreačným a hospodársky využitím územia v spolupráci s aktérmi za oblasť ochrany životného prostredia → podpora spolupráce BSK s organizáciami zameranými na ochranu životného prostredia a EVVO (tvorba osvetových kampaní, a pod.) → vyhotovenie manuálu osádzania doplnkovej infraštruktúry na územiach so zvýšeným stupňom ochrany → podpora opatrení minimalizujúcich znečistenie spôsobené návštevníkmi BSK → zhodnotenie prírodných predpokladov územia na rozvoj udržateľného cestovného ruchu → propagácia prírodných území za účelom osvedy, poznávania, ako aj ochrany životného prostredia a podpory biodiverzity

	→ podpora aktivít zameraných na predchádzanie vzniku odpadu, ochranu a zveľaďovanie prírodného prostredia a podporu biodiverzity (napr. zbieranie odpadkov, čistenie vodných tokov, výsadba zelene a pod.)
Ukazovatele	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytvorených manuálov osádzania doplnkovej infraštruktúry na územiach so zvýšeným stupňom ochrany • počet vytvorených osvetových kampaní v spolupráci s organizáciami zameranými na EVVO a ochranu životného prostredia • počet aktivít zameraných na predchádzanie vzniku odpadu, ochranu a zveľaďovanie prírodného prostredia a podporu biodiverzity
Zapojené subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa • Bratislavský samosprávny kraj • Obce a mestá • Krajská organizácia cestovného ruchu (Bratislava Region Tourism) • Oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) • Miestne akčné skupiny (MAS) • Slovenský dom Centrope (SDC) • Mimovládne neziskové organizácie • ŠOP SR, MŽP SR • Iní poskytovatelia služieb
Cieľová skupina	orgány verejnej správy, poskytovatelia služieb, producenti, mimovládne neziskové organizácie, domáci a zahraniční návštevníci, miestni obyvatelia